

inventarizační průzkumy, značení hranic zvláště chráněných území, odstraňování starých černých skládek apod.

Ve druhém desetiletí se podařilo získat do vlastnictví AOPK pozemky významné pro ochranu přírody, například části rybníčních soustav ve Studénce a v Bartošovicích, rozsáhlé pozemky v okolí revitalizované Bílovky, bývalou zámeckou oboru při PR Kotvice, bývalý vojenský areál v Nové Horece aj.

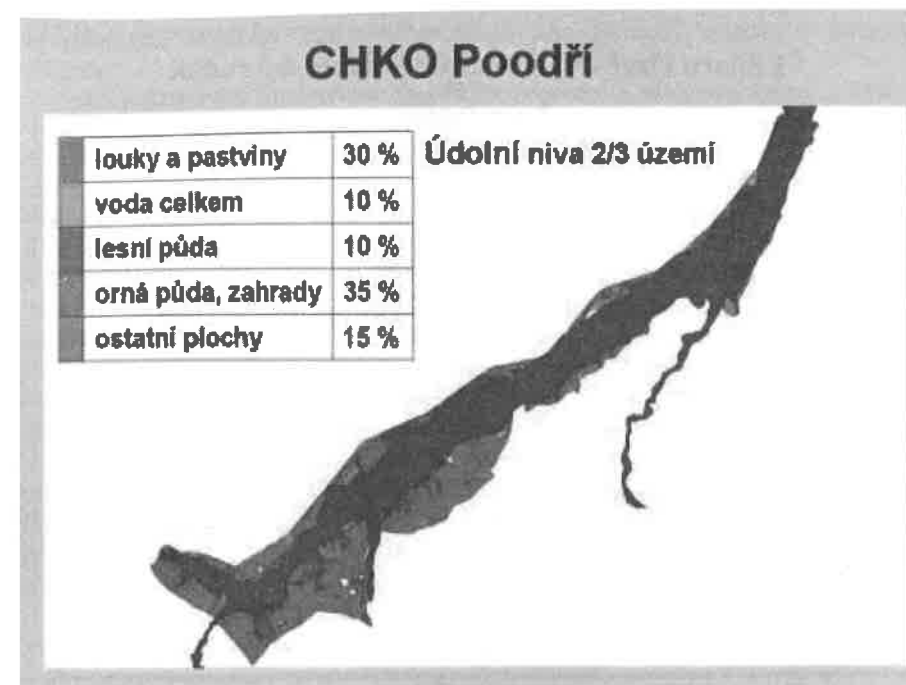
Z prostředků evropských dotací byly připraveny projekty na opravu rybníků v NPR Polanská niva a PR Bažantula a projekt na posílení ÚSES Kunín – akce v hodnotě desítek milionů korun. Od r. 2011 probíhá ve střední části CHKO akce „Revitalizace Bílovky v CHKO Poodří“, realizovaná Povodím Odry s. p. rovněž z prostředků evropských dotací, po dokončení bude revitalizované koryto předáno do správy Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Plány

V nejbližších letech bude jedním z hlavních úkolů příprava nového výnosu CHKO, zahrnující úpravu jejích hranic s ohledem na soustavu NATURA 2000 a také úpravu bližších ochranných podmínek. Současně bude připravena i nová zonace odstupňované ochrany CHKO. Z evropských dotací budou realizovány opravy rybníků v NPR Polanská niva a PR Bažantula, posílení ÚSES Kunín a obnova vodního režimu PR Kotvice. Bude přehlášena - rozšířena PR Kotvice a bude vyhlášena nová PR Jistebnické mokřady. Pro vyhlášení budou připravena další maloplošná zvláště chráněná území.

Foto: Meandr Odry v NPR Polanská niva (archiv CHKO Poodří)

Mapa: CHKO Poodří

Eduard Orel – významný novojičínský rodák

Radek Polách

V roce 2011 si Muzeum Novojičínska a město Nový Jičín připomenuli 170. výročí narození Eduarda Orla (5. 8. 1841 Nový Jičín - 5. 2. 1892 Miramare/Terst). Hlavní obsahový námět městských slavností, věnovaných osobnosti Eduarda Orla v Novém Jičíně v září 2011, byl nastaven již v květnu roku 2010. Muzeum Novojičínska tehdy otevřelo druhou část stálé expozice *Ve znaku zavínuté střely*, v ěnované historii města Nového Jičína v 19. a 20. století a část této expozice byla věnována právě Eduardu Orlovi. Ve druhé polovině roku 2010 se odborní pracovníci muzea podíleli na průzkumu archivů a matrik pro přípravu publikace věnované osobnosti tohoto významného rodáka. A ještě na sklonku téhož roku vyšla v italském Terstu první kniha o novojičínském rodákovi pod názvem *Eduard Ritter von Orel (1841 - 1892) und die österreichisch-ungarische Nordpolar-Expedition mit seinem Rückzugstagebuch von 1874*. Autory této knihy jsou Enrico Mazzoli a Frank Berger. Publikace představila čtenářům mnoho neznámých událostí a zážitků Eduarda Orla, včetně jeho působení v rakouském námořnictvu. Vykreslila jeho roli ve vítězné námořní bitvě u Visy, post důstojníka lodi *Novara* na cestě pro tělo císaře Maxmiliána do Mexika, jeho osobní účast při otevírání Suezského průplavu a zvláště pak zážitky jako člena rakousko-uherské expedice v letech 1872 – 1874 k severnímu pólu, při níž bylo objeveno nové území - Země Františka Josefa. Po návratu z polární expedice se Eduard Orel spolupodílel na zpracování výsledků společně s Juliem Payerem a Karlem

Weyprechtem. Následně pak byl zaměstnán jako zámecký hejtman v Miramare u Terstu.

Jako pokračování kompletace muzejních poznatků k osobnosti Eduarda Orla se v červnu 2011 uskutečnila pracovní cesta odborných pracovníků Muzea Novojičínska do severoitalského města Terstu a na zámek Miramare. Zde byla podrobně mapována místa působení Eduarda Orla. Mezi nimi nejen zámek Miramare se zahradou a vilou Eduarda Orla, ale také další objekty vztahující se k působení Eduarda Orla u námořnictva. Také byl navštíven hřbitov, kde odpočívá náš novojičínský rodák. V Terstu byly navázány nové kontakty pro budoucí spolupráci na dalších projektech. Terst není spojovacím místem pouze pro poznání osobnosti Eduarda Orla, ale i dalších rodáků z Nového Jičína a blízkého okolí. Patří mezi ně i přítel Eduarda Orla P. Dominik Bilimek (25. 2. 1813 Nový Jičín - 1887 Heiligenkreuz u Vídně), zakladatel Národního muzea v Mexiku a Městského muzea v Novém Jičíně, který na sklonku svého života plnil funkci kustoda muzea právě v Miramare.

Všechny nově zjištěné informace a poznatky posloužily pak v organizační přípravě novojičínských městských slavností v září roku 2011, jejichž ústřední historicko-kou postavou se stal právě Eduard Orel. Čestným hostem slavností se stal p. Enrico Mazzoli z Itálie, který svou knihou neobyčejně přispěl k poznání jednoho z významných rodáků Nového Jičína.

Do budoucna je Muzeem Novojičínska spolu s dalšími partnery připravována výstava obrazů Eduarda Orla, popisující slavnou polární expedici a také vydání české verze monografie našeho rodáka od autorů E. Mazzoliho a F. Bergera.

Za Pavlem Dorčákem

Karel Chobot

Se jménem středoškolského profesora, historika, germanisty a regionálního badatele Pavla Dorčáka jsme se v Novém Jičíně často setkávali v období do roku 1993, kdy působil na zdejším gymnáziu. Z jeho odborné činnosti připomeňme autorskou spolupráci na 2. svazku publikace Okres Nový Jičín, místopis obcí, vydanou v Novém Jičíně v roce 1998. V srpnu r. 2010 roku přišla smutná zpráva, že podlehl těžké chorobě a odešel na věčnost.

Připomeňme v této souvislosti několik základních údajů. Ostravský rodák prožil téměř celý život ve Valašském Meziříčí, kde v roce 1966 maturoval. Po absolvování Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, oboru němčina-historie, učil od roku 1974 na novojičínském gymnáziu. V roce 1994 byl jmenován soudním tlumočnickem z německého jazyka a jako tlumočnick či živnostník v oboru německých překladů se živil až do své nenadálé smrti.

Jeho profesní zájem o historii se promítl i do veřejné činnosti. Brzy po společenských změnách po roce 1989 se rozhodujícím způsobem podílel na založení, vlastně obnovení činnosti Muzejní společnosti ve Valašském Meziříčí, jejímž prvním předsedou v nové době se stal. Při organizování vlastivědných přednášek mnohdy úzce spolupracoval se vzniklým Klubem rodáků a přátel města Nového Jičína. Badatelská, vlastivědná a publikační činnost Pavla Dorčáka po roce 1990 se odvíjela především na Valašskomeziříčsku, ale některé přednášky zazněly i v Novém Jičíně, kde jeho jméno zůstávalo živé mezi bývalými studenty a kolegy, především pak četnými přáteli.

Pavel Dorčák je pohřben v rodinné hrobce na hřbitově ve Valašském Meziříčí.

RECENZE

Zdeněk Kuchta: Významní rodáci a osobnosti Bílovecka. Bedeutende Persönlichkeiten aus Wagstadt und Umgebung. Město Bílovec, Repronis Ostrava 2009, 216 s.

Sedmdesát literárních portrétů rodáků a osobností Bílovecka v autorském zobrazení známého regionálního historika a kronikáře města Bílovce Mgr. Zdeňka Kuchty jsou významným počinem k novému objevování, nalézání a chápání dějinných souvislostí Bílovecka, významného slezského regionu, mnohdy neprávem opomíjeného.

Osobnosti vždy byly a budou hybateli dějů, ať již v historické, literární, výtvarné, hudebně-muzické, sportovní, vědecké či politické rovině. Nic na tom nemění fakt, že lidská paměť jako pomíjivý faktor je nespolehlivá, neboť zapomínat je údajně přirozené. V době nedávno minulé jsme navíc zapomínali programově, zvláště jednalo-li se o osobnosti nepohodlné: jedno, zda z důvodů politických, tzv. nepřátel státu, či vykořisťovatelů pracujícího lidu, nebo, nedej Bůh, věřících. A co nejhůř, když k tomu všemu se takovýto jedinec narodil jako Němec, bylo nutné zapomínat již od kolébky.

Současná generace žije sice již 21 let v demokratické společnosti, ale věkem, neporozuměním doby či jinak zasuté osobnosti a rodáky Bílovecka nemá šanci objevit, neboť o nich neví. V tom je prvořadý význam encyklopedické studie Mgr. Zdeňka Kuchty: připomenout, znovu představit veřejnosti. Někteří zdejší rodáci mezitím nabyli republikového či evropského věhlasu - např. Anton Hanke - speolog, Holoň Miloš se synem - sportovci, Ernst Kretschmer - kněz a vlastivědný badatel, žijící po roce 1945 v Německu, Kristinus Karl Raimund - hudební skladatel, Josef Kulhavý - motokrosový závodník a reprezentant České republiky, Kunzek Augustin von Lichten - profesor fyziky a aplikované matematiky, ing. František Lazecký - básník, Felix Ivo Leicher - akademický malíř, prof. dr. František Lýsek, DrSc. - hudební pedagog a sborník, prof. PhDr. Milan Myška, DrSc. - historik, Reinscher Mathias - technik a vynálezce, PhDr. František Schwarz, CSc. - germanista a historik, jeho syn doc. ing. Jiří Schwarz, CSc. - vysokoškolský učitel a ekonom, Otto Lev Stanovský - duchovní a pedagog, kardinál František Tomášek - primas pražský. O mnohých známých jménech s překvapením zjistíme, že se narodili právě na Bílovecku nebo zde žili či působili.

V předmluvě publikace v krátké esaji vysvětluje autor historii vzniku knihy, výběr osobností, osvětluje pojem Bílovecka jako regionu a sdružení obcí. Text svým úvodním slovem vhodně doplňuje starostka města Bílovce a předsedkyně Sdružení obcí Bílovecka paní ing. Sylva Kováčiková. Následují jednotlivé biogramy nejdříve v české, poté německé verzi, přičemž každý z nich je doplněn údaji o pramenech, v nichž autor získal o osobnostech informace.

Dvojjazyčná kniha, vydaná v roce 2009 městem Bílovec v nákladu 2 000 kusů, doplněná kresbami akademického malíře Stanislava Lubojackého, se stala zcela

určitě velmi potřebnou a užitečnou především pro nejširší veřejnost, ale i pro práci ve školách, neboť připomínáním regionální historie a jmen rodáků či osobností tu působících nacházíme zároveň onen nepostradatelný vztah k regionu, domovu, potažmo k Evropě, jejíž jsme nyní integrální součástí. Proto je text uveden zároveň v německé verzi v překladu PhDr. Zdeny Jiřkové. Je pravda, že můžeme polemizovat o výběru jmen, jak už to při podobných příležitostech bývá. Ale pokud na někoho bylo zapomenuto, může být v případném dalším doplněném vydání chyba napravena. Domnívám se, že záslužná publikace zároveň zcela jistě slouží k obnově duchovních jistot regionu.

Karel Chobot

Vlastivědný sborník Novojičínska, sv. 61/2011

Vincenc Janáček: Pamětní kniha rodiny Janáčkovy, jakož i kronika školy, kostela, fary a obce Albrechtice. Sebrané spisy Vincence Janáčka. K vydání připravil Milan Myška. Obec Albrechtice 2011, 410 + 40 stran barevných příloh

V roce 2011 si řada obcí na Novojičínsku připomněla 600 let od první písemné zmínky. Oním dokumentem je listina z roku 1411, kdy Lacek z Kravař udělil městu Štramberku a všem obcím štramberského panství právo odúmrti. Mezi obcemi panství jsou jmenovány i Albrechtice, které k této příležitosti vydaly velmi zajímavou publikaci, věnovanou historii obce. Jedná se vlastně o edici pramenů, a jak již titul napovídá, svého tiskového vydání se dočkalo několik kronik, jejichž autorem je místní rodák Vincenc Janáček (1821-1901).

Autor patřil k významným osobnostem obce nejen svou profesí místního učitele, ale rovněž byl velmi aktivní ve veřejném životě (radní, písař, varhaník...) a nutno poznamenat, že byl jedním z nejbohatších sedláků. Jako výrazná osobnost se nezřídká dostával do řady nepřijemných sporů se spoluobčany, které nakonec vyústily v jeho rozhodnutí odstěhovat se z Albrechtic a prožít své stáří v Kateřinkách u Opavy. Tam také po několika letech začal sepsávat své dílo. Prvotinou byla, kupodivu německy psaná, rodinná kronika *Gedenkbuch der Familie Janáček nebst einer Chronik der Schule, Kirche, Pfarre und Gemeinde Olbersdorf (Klein) in Mähren*, kterou sepsal za necelé tři měsíce v roce 1895. Obsahuje především podrobné vzpomínky na svého otce Jiřího Janáčka, které se však prolínají s informacemi o životě v obci od nejstarších dob až po vlastní Vincencovy vzpomínky na své působení v Albrechticích, kde popisuje i své rozličné potíže. Sám v předmluvě píše, že třetí část pamětního spisu pojednává „o Vincenci Janáčkově vůbec a o jeho trudném příběhu“. Rozhodnutí psát německy vysvětluje neznalostí češtiny svých vnuků. O rok později sepsal již česky *Kroniku obce Albrechtic*, ve které částečně přeložil a upravil svou německou verzi, kterou rozšířil

o nejstarší dějiny obce, a naopak vynechal velkou část svých vzpomínek. Ve stejném roce sepsal Vincenc Janáček *Životopis Jiříka Janáčka*, který je převážně překladem jeho prvního díla. O tom, že prakticky neustále čerpal ze svých předchozích svazků, svědčí i jeho poslední spis *Kronika kostela a fary v Albrechticích*, kde jsou vybrány a jen poměrně málo rozšířeny kapitoly, týkající se církevních dějin v obci. Všechny uvedené rukopisy jsou v současnosti uloženy v oddělení dějin hudby v Moravském zemském muzeu v Brně (přesné signatury jsou citovány v poznámkách a v seznamu pramenů a literatury). Na tomto místě je potřeba zmínit, že toto umístění není náhodné. Vincenc Janáček byl totiž strýcem hudebního skladatele Leoše Janáčka, bratrem mistrova otce Jiřího. Proto se také již zmiňovanému spisu *Životopis Jiříka Janáčka* dostalo zatím jako jedinému pozornosti vědecké obce a v roce 1985 se dokonce dočkal samostatného vydání (Brno, Opus Musicum 1985), kdy jej k vydání připravil Jiří Sehnal.

V samotných Albrechticích nebylo až na publikovaný *Životopis Jiříka Janáčka* dílo Vincence Janáčka příliš známo. Úkolu seznámit s ním širokou čtenářskou obec se nadmíru zdařile zhostil editor Milan Myška, dá se říct pokračovatel Vincence Janáčka, neboť v současnosti tento absolvent Masarykovy univerzity v Brně (obor historie – hudební věda) působí jako učitel na Základní škole v Albrechticích a zároveň je i kronikářem obce. S Janáčkovými rukopisy se nepochybně seznámil již za dob svých studií a můžeme být rádi, že se pustil do nelehké editorské práce, jejímž výsledkem je tato publikace. Po nezbytném úvodu, kde jsme seznámeni s autorem a jeho dílem, je vylíčen také pozoruhodný osud kronik po autorově smrti. Následně je popsán způsob ediční práce, cílem které je publikovat kronikářské dílo Vincence Janáčka. Vzhledem ke skutečnosti, že se autor ve svých jednotlivých dílech velmi často opakuje, nesetkáme se s vydáním kronik bez úprav tak, jak byly sepsány, ale byla zvolena pro čtenáře mnohem přívětivější forma kompilace Janáčkových spisů tak, aby byla zachována časová a obsahová kontinuita. Název publikace byl pak vybrán podle prvního a nejobsáhlejšího spisu a vychází z jeho německého překladu. Ze všech kronik je v úvodu pohromadě publikována předmluva. Text samotný je rozdělen do čtyř knih, několika dodatků a příloh. I. kniha popisuje dějiny od nejstarších dob až do konce 18. století, základem II. knihy je *Životopis Jiříka Janáčka*, doplněný o části překladu z německého textu *Gedenkbuch der Familie Janáček*, III. kniha je kompilací převážně obecní a kostelní kroniky a popisuje události v obci od roku 1848. Poslední, IV. kniha je poněkud odlišná, protože je překladem těch částí *Gedenkbuch der Familie Janáček*, které sám Vincenc Janáček nepřeložil a obsahují především jeho vlastní vzpomínky na radostné i smutné chvíle jeho života. Mezi dodatky jsou umístěny texty, pro které se nenašlo místo v hlavním textu. V přílohách je uvedena část *Kroniky školy Albrechtické*, jejíž záznamy začal psát Vincenc Janáček jako učitel v roce 1872 a pokračoval až do doby svého penzionování v roce 1886. Zápisy v této kronice jsou vedeny až do roku 1897 a originál je dosud uložen v Základní a mateřské škole v Albrechticích. Užitečná může být závěrečná příloha, kde je uveden přehled zdrojů textů jednotlivých kapitol. Publikace je doplněna řadou obrázků a vyobrazení, je opatřena velmi podrobným poznámkovým aparátem a nezbytným seznamem pramenů a literatury. Na německém překladu a na poznámkovém aparátu s editorem

úzce spolupracovali dřívější editor Janáčkova díla Jiří Sehnal a Petr Hlaváček. Zajímavé je rozhodnutí nepublikovat v textu některá v originálu uvedená jména, která mají souvislost s některými Janáčkovými osobními spory, s odkazem na to, že jeho pohled je subjektivní - ostatně i sám autor údajně v pozdějších spisech jména již neuváděl. Zde bych se přiklonil ke kompletnímu zveřejnění a patřičnému komentáři.

Čtenář touto publikací získává jeden ze základních pramenů k dějinám obce Albrechtický, který je pečlivou prací editora a jeho spolupracovníků obohacen o řadu upřesnění a oprav původního textu. Ten také doplňuje řadou drobnějších či obsáhlejších vysvětlivek, kterými dokáže zaujmout i běžného čtenáře a dokáže mu tak přiblížit a pochopit popisované události i v historických souvislostech. U drtivé většiny jmenovaných osob jsou pak doplněny také matriční údaje. Kombinace obecní a osobní kroniky nám umožňuje poznat i tzv. historii všedního dne. Kniha svým rozsahem a podrobností zcela překračuje běžné ediční počiny, a proto by se klidně mohla opatřit i dalším podtitulem, např. „Dějiny Albrechtického do roku 1900“. Obec Albrechtický vydáním tohoto titulu umožnila svým občanům seznámit se v přijatelné formě s historickým pramenem do té doby neznámým a důstojně tak oslavila své významné výročí.

Pavel Šustala

Vlastivědný sborník Novojičínska, sv. 61/2011

Jaromír Verner: Katalog medailí, plaket a odznaků Františka Palackého. Archiv hlavního města Prahy 2010, 78 s.

Muselo uplynout 74 let, než opět vyšel seznam ražeb našeho předního historika. Ten poslední sestavil totiž Josef Dobrý pro časopis Numismatické zprávy v roce 1936 k 60. výročí Palackého skonu. Základem katalogu je autorova sbírka, kterou roku 2008 věnoval Archivu hlavního města Prahy, doplněná o fotografie exemplářů ze soukromých i muzejních sbírek.

Soupis obsahuje 107 kvalitně barevně nasnímaných a vytištěných ražeb, u každé fotografie je uvedeno, zda je v poměru 1:1 či je oproti originálu zvětšena nebo zmenšena. Každá ražba je popsána, uveden autor, ražebna, materiál, hmotnost a rozměr, odkaz na sbírku a výskyt v literatuře. Časově zahrnuje ražby počínaje Seidanovou medailí z roku 1861 a konče medailí Univerzity Palackého z roku 2002. První část katalogu je věnována medailím, zde však zaznamenáme běžnou neznalost terminologie: Suchardova ražba k odhalení pražského pomníku v roce 1912 je totiž plaketou, nikoli medailí (č. 63). A druhý oddíl je nepřesně pojmenován Plakety, ačkoliv je zde jen jedna, ostatní jsou medailony. Po třetím oddílu, popisujícím odznaky, následují seznamy literatury a všech položek, včetně seznamu materiálu citovaného literaturou, který nebyl v době zpracování k dispozici. Škoda, že autor

ale tyto jednotlivé položky, které v 90 % Dobrý uvádí, neopsal, byť bez vyobrazení. Zájemci o Palackého ražby totiž stejně nezbude nic jiného, než si Dobrého soupis opatřit a Vernerův jím doplnit.

Autor vyzývá k doplnění svého soupisu. Lze tak učinit u záslužných medailí Univerzity Palackého od Vincence Makovského. Původní vydání z roku 1948 nese dataci 1576/1946, byly vydány medaile pozlacená v etui s věnováním rektora J. L. Fischera, postříbřená a bronzová v etui s jednodušším nápisem. Ale v roce 1973 univerzita posunula datum svého založení k roku 1573 a nechala takto opravit razidlo, viz položka č. 69, kdy je i na fotografii vidět provedená změna z šestky na trojku. Etue je v tomto případě již bez vnitřního nápisu. Dále soupis nezná tytéž medaile, které jsou součástí akademických řetězů – litá rektorská ze zlaceného stříbra o průměru 60,6 mm a váze 252 g a medaile prorektorské a funkcionářů fakult ražené ve zlaceném stříbře o průměru 46,6 mm. Jak se univerzita v čase proměňovala, např. při začlenění pedagogické fakulty a rozšiřování počtů proděkanů, byly postupně zhotovovány další řetězy (1967, 1969, 1973, 1975, 1976). Jen pro děkana Přírodovědecké fakulty UP byla v roce 1973 ražena V. Podivínem (ÚVŘ Praha) zcela nová medaile, dílo olomouckých medailérů Vladimíra Navrátila a Bohumila Teplého, v pozlaceném stříbře o průměru 53 mm.

Závěrem lze konstatovat, že práce J. Vernerova by mohla najít svého pokračovatele i na Moravě, je vidět, že soupis lze stále doplňovat.

Květoslav Growka

Vlastivědný sborník Novojičínska, sv. 61/2011

František Hýbl: Pocta Fulneku J. A. Komenského, Fulnek 2010, 112 s.

Recenzovanou knížku sepsal bývalý dlouholetý ředitel Muzea Komenského v Přerově, kmenolog a badatel o dějinách školství dr. František Hýbl.

Po úvodech fulneckého starosty Mgr. Jiřího Denera a místostarosty Jaroslava Štekbauera a prof. Dagmar Čapkové následuje nejprve „Přehled významných mezníků v životě Jana Amose Komenského.“ Na něj navazuje „Stručný nástin života a díla Jana Amose Komenského“, který ve stručnosti podává přehled životních období a díla J. A. Komenského. Trochu překvapující je pouze tvrzení o údajně nepochybném, ale odjinud nedoloženém odchodu první manželky s dvěma dětmi v roce 1622 do Přerova a jejich pohřbení na tamním bratrském hřbitově v blízkosti šifavského kostela sv. Michala na s. 27. Naopak zajímavý je přehled významných osobností, které se učily z Komenského učebnic latiny (např. G. W. Leibniz, car Petr I. Veliký, J. G. Herder, J. W. Goethe aj.) a Leibnizova oslavná báseň na s. 33. Poté pojednává autor o mapě Moravy J. A. Komenského. Uvádí, že poprvé byla vydána v roce 1624 v Amsterdamu u Nicolause Johannidese Piscatora – Visschera a celkem vyšla ve sto a jednom vydání.

Vlastnímu vztahu Fulneka a Komenského je věnován čtvrtý oddíl „Jan Amos Komenský a Fulnek. Tradice Jednoty bratrské a Komenského v kraji“. Zde se autor opírá především o badatelské výsledky dr. Adolfa Turka. Otiskuje, aniž ji vyvrací, i pasáž z Jaschkovy kroniky o Slavnosti květů 1. května 1621 na s. 62. Dále se stručně zmiňuje o založení obnovené Jednoty bratrské Kristiánem Davidem v Herrnhutu (Ochranově) a o historii budovy bratrského sboru a Památníku J. A. Komenského ve Fulneku. Vypočítává instalace Komenského expozic v Památníku z let 1954, 1957, 1967, 1970 a 1992, přičemž u poslední zapomenul na spoluautora expozice J. Juroka. V dalším přibližuje osobnost fulneckého rodáka Ignáce Mehoffera, školského reformátora v druhé polovině 18. stol., a poznatky Františka Slaměníka z jeho návštěvy Fulneka v roce 1902, včetně jeho pozornosti věnované některým a zvláště posledním potomkům Komenského (z druhého manželství s Marií Dorotou Cyrillovou) a rodinnému šperku, prstenu s brilianty, věnovanému Komenským dceři Alžbětě v roce 1649. V šesté kapitole „Maloval Harmensz Rembrandt van Rijn skutečně portrét Jana Amose Komenského?“ autor píše o údajném objevu Rembrandtova obrazu Komenského v roce 2006. Hýbl upozorňuje na tentýž objev Gustava Jaroše (Gammy) již v časopise Novina v roce 1915. V sedmém oddíle „Jan Amos Komenský v díle akademického sochaře Igora Kitzbergera“ autor příznivě hodnotí Kitzbergerovy sochy Komenského. V poslední kapitole „Jan Amos Komenský“ jsou uveřejněny citáty z děl J. A. Komenského a co kdo o něm napsal. Na závěr je uvedeno resumé, krátký medailonek autora a poděkování. Je třeba dodat, že knížka má obsáhlou obrazovou dokumentaci, téměř rovnocennou textu.

Jiří Jurok

Obsah svazku sv. 61/2011

Vzpomínka na archeologa Emanuela Grepla <i>Jaroslav Zezulčík</i>	3
Studie a články	
Dílna umělecké grafiky Nový Jičín v letech 1969 – 1984. Pokus navázat na tiskařskou tradici Karla Kryla a Ferdinanda Scottiho v podmínkách „reálného socialismu“ <i>Michal Mocek</i>	6
Německý politický spolek aneb Počátky politického života v Novém Jičíně <i>Renata Kafková</i>	50
August Bielka rytíř von Karltru a počátky Spolku Novojičínských ve Vídni <i>Radek Polách</i>	59
České ženské hnutí na Novojičínsku v 1. polovině 20. století <i>Hana Prymusová</i>	67
Zámek v Jeseníku nad Odrou <i>Romana Rosová</i>	79
P. Klemens František Černocho, lagnovský rodák <i>Jan Štěpán</i>	95
Emancipovaný muž aneb fousatá matka <i>Anna Hrčková</i>	109
Paleontologická sbírka klokočovských korálů P. Josefa Slavička <i>Oldřiška Frühbauerová</i>	115
Přehled geologicko-paleontologických výzkumů Klokočova <i>Oldřiška Frühbauerová</i>	120
Poznámky k výskytu orchideje vstavače bledého (<i>Orchis pallens</i>) na Novojičínsku <i>Marie Sedláčková</i>	128
Soubor odlitků pečeti z vídeňského císařského dvora ve sbírce Muzea Novojičínka <i>Karel Müller – Radek Polách</i>	137
Plátový kabátec ze Starého Jičína <i>Aleš Knápek</i>	151

Nálezy mincí na Novojičínsku v Ottopalově kronice <i>Jana Hradilová – Květoslav Growka</i>	154
Další zjištěné heraldické památky (Dodatek č. 2 k soupisu heraldických památek Novojičínska) <i>Karel Müller – Radek Polách</i>	157
Zprávy	
Muzeum Oderska <i>Zdeněk Orlita</i>	164
Sakrální památky Kopřivnice <i>Pavel Dvořák</i>	168
20. výročí založení CHKO Poodří <i>Lenka Soviková</i>	170
Eduard Ritter von Orel (1841 – 1892) <i>Radek Polách</i>	174
Za Pavlem Dorčákem <i>Karel Chobot</i>	176
Recenze	
Zdeněk Kuchta: Významní rodáci a osobnosti Bílovecka. Bedeutende Persönlichkeiten aus Wagstadt und Umgebung. Město Bílovec 2009, 216 str. <i>Karel Chobot</i>	177
Vincenc Janáček: Pamětní kniha rodiny Janáčkovy jakož i kronika školy, kostela, fary a obce Albrechtice. Sebrané spisy Vincence Janáčka. K vydání připravil Milan Myška. Obec Albrechtice 2011, 410 str. a 40 str. barevných příloh. <i>Pavel Šustala</i>	178
Jaromír Verner: Katalog medailí, plaket a odznaků Františka Palackého. Archiv hlavního města Prahy 2010, 78 s. <i>Květoslav Growka</i>	180
František Hýbl: Pocta Fulneku J. A. Komenskému. Fulnek 2010, 112 s. <i>Jiří Jurok</i>	181
Pokyny pro autory. Úprava rukopisů pro Vlastivědný sborník Novojičínska	185
Bibliografie Vlastivědného sborníku Novojičínska. Svazek 1 – 60. 1967 - 2010. – Samostatná příloha. <i>Mírka Nosková</i>	

Úprava rukopisů pro Vlastivědný sborník Novojičínska

- 1) Redakční rada Vlastivědného sborníku Novojičínska přijímá k publikování příspěvky zpracované textovými editory v rozsahu 2 – 16 stran normalizovaného strojopisu, tj. 1800 znaků i s mezerami na 1 straně rukopisu.
- 2) Příspěvky se kromě tištěné formy přijímají zároveň v elektronické podobě některého z aktuálních formátů Word jako textové soubory obsahující normalizovaný strojopis (bez vložených obrázků a zalomených sloupců).
- 3) Při psaní textu je nutno respektovat následující pravidla:
 - a) klávesu ENTER používejte pouze k oddělení odstavců, nikoliv řádků,
 - b) k odsazování prvního řádku odstavce nepoužívejte klávesu TAB, ani několik úhozů mezerníkem,
 - c) vyvarujte se zdvojených mezer,
 - d) text nijak složitě neformátujte, tzn. necentrujte titulky, neměňte velikost písma, vypněte dělení slov; musí být vypnuty všechny funkce pro automatické odrážky a číslování, ohraničování, stínování, sloupce, mezery před odstavcem nebo za ním, dále funkce pro poznámky pod čarou, hypertextové a křížové odkazy, vkládání elektronických adres,
 - e) tabulky se přijímají výhradně ve formátu MS Excel nebo jako prostý text s tabulátorovým členěním,
 - f) v žádném případě nevkádejte do textu obrázky, dodejte je zvlášť uložené v nějakém grafickém souboru (EPS, JPG, TIFF, minimální rozlišení 250 dpi), nebo ve fyzické podobě,
 - g) součástí příspěvku je poznámkový aparát umístěný až za vlastním textem, nikoliv pod čarou; v hlavním textu jsou poznámky označené číslem (horním indexem) bez závorky; písmo u poznámek na konci textu je výchozí – jako v hlavním textu, řádkování také, zarovnávání je doleva, poznámky jsou číselně řazeny,
 - h) poznámka s citací knihy obsahuje: příjmení a jméno autora, název knihy, místo vydání s rokem vydání, číslo strany, na niž se odkazuje (např.: Turek, Adolf: Hrad a panství Starý Jičín. Nový Jičín 1978, s. 13),
 - i) poznámka s citací článku v časopisu obsahuje: příjmení a jméno autora, název článku, název časopisu a jeho ročník, rok vydání časopisu, číslo časopisu a číslo strany, na niž se odkazuje (např. Hoffmann, František: Správa a městské knihy litomyšlské od 14. do 16. století. Sborník archivních prací 57, 2007, č. 2, s. 453,
 - j) při citaci archivních pramenů použijte oficiální zkratky vycházející z úředních názvů archivů:
ZA = Zemský archiv v Opavě
MZA = Moravský zemský archiv v Brně
NA = Národní archiv v Praze
SOA = Státní oblastní archiv (např. SOA v Třeboni)
SOKA = Státní okresní archiv (např. SOKA Nový Jičín).

Vzory pro poznámky:

- 1) Baletka, Tomáš: Páni z Kravař. Z Moravy až na konec světa. Praha 2003, s. 58-72.
- 2) Moravský zemský archiv v Brně, G 2 – Nová sbírka, sign. 696/8.
- 3) Tamtéž, sign. 696/8b.
- 4) ZA v Opavě, pobočka Olomouc, archivní fond Arcibiskupská konzistoř Olomouc (dále jen ACO), kniha č. 147, pag. 541-542.
- 5) Tamtéž, archivní fond Ústřední ředitelství arcibiskupských statků (dále jen ÚŘAS), inv. č. 8950, sign. E 14/8-1, kart. 1140.
- 6) Winter, Eduard: Josefismus a jeho dějiny. Praha 1945, s. 134; srovnej: Zlámal, Bohumil: Příručka českých církevních dějin VIII. Praha 1971, s. 80, poznámka č. 2; Medek, Václav: Cesta české a moravské církve staletími. Praha 1982, s. 270; Melmuková, Eva: Patent zvaný toleranční. Praha 1999, s. 22; volněji také Kadlec, Jaroslav: Přehled církevních dějin. Praha 1991, s. 166.
- 7) Šopák, Pavel: Radnice ve Slezské Ostravě. Vlastivědné listy 21, 1995, č. 1, s. 20; Šerka, Josef: Historie výstavby Nové radnice v Moravské Ostravě. In: Ostrava 18. Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska, Ostrava 1997, s. 266.

Vzor pro WWW dokumenty:

Státní technická knihovna. Koordinační pracoviště pro PSH, Polytechnický strukturovaný heslář (WWW dokument), <http://olc2.feld.cvut.cz/psh/psh.html> (stav k 6.11.2000)

**Vlastivědný sborník Novojičínska
svazek 61/2011**

Vydávají: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace
a Zemský archiv v Opavě – Státní okresní archiv Nový Jičín

Nakladatel: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace
Sv. 61/2011 vychází v r. 2011
Náklad: 350 ks

ISBN 978-80-86388-94-6 (Zemský archiv v Opavě – SOKA Nový Jičín)
ISBN 978-80-87359-05-1 (Muzeum Novojičínska, p. o.)
ISSN 1214-8032

Řídí redakční rada s předsedou PhDr. Karlem Chobotem,
členové: prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc., PaedDr. Tomáš Bouda, PhDr. Sylva Dvořáčková,
PhDr. Jiří Jurok, CSc., PhDr. Zora Kudělková, PhDr. Karel Müller, doc. PhDr. Pavel Šopák,
Ph.D., Mgr. Pavel Šustala, PhDr. Jaroslav Zezulčík.

Jazyková korektura: PhDr. Zora Kudělková
Výkonný redaktor: Irena Jašíková
Grafická úprava: Mgr. Petra Mičková

Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí.
Rozšiřuje redakce (Muzeum Novojičínska, p. o., a jeho pobočky), kde si lze Vlastivědný sborník
(i jeho starší, zlevněná čísla od r. 1967) telefonicky, písemně či e-mailem objednat a zakoupit.

Adresa redakce: Muzeum Novojičínska, p. o., ul. 28. října 12, 741 01 Nový Jičín
Telefon: 556 701 156, 556 705 393
e-mail: ovmnj@atlas.cz, www.muzeum.novy-jicin.cz

Tisk: Tiskárna KONTEXT, s. r. o., Lidická 131/8, Nový Jičín

Na obálce použit výřez Komenského mapy Moravy z r. 1627